

רק בנדרי מצוה התחדש שיכול האדם לנדור
בנדר לעשות מעשה.

לעומת זאת, השבועה אינה חלה על החפץ,
אלא היא מחייבת את האדם לעשות או
להמנע מלעשות.

ואם כי השבועה והנדר נלמדים מאותו פסוק
"לא יחל דברו", חיובם השונה נגזר מעצם
מהותם. כי מהות הנדר היא הטלת איסור,
בעוד שמהות השבועה היא התחייבות
האדם.

איסור החפצא של הנדר שונה מכל שאר
האיסורים בתורה [למעט הקדש], לפי
שאפילו מאכלות אסורות אין איסורם איסור
חפצא [לפי הרבה ראשונים], כי לא התכוונה
תורה באסרה מאכלות אסורות שהחפץ
ישאר באיסורו, אלא דאגה התורה שהאדם
לא יפגע מאכילת מאכל האסור לו. ואילו
בנדר אסרה התורה את החפץ, כדי שלא
יפגע האיסור הרובץ על החפץ, ולא יתחלל
הדיבור שהחפץ הזה אסור [לפי הסברו של
הגר"ש שקופ].

ג. מהו פשר דין ה"מעילה" בנדר?

נפסק להלכה ש"יש מעילה בקונמות"
[הקונם הוא כינוי לנדר, ש"מתפיסו" בקרבן].

והיינו, אף על פי שאין החפץ שנאסר בנדר

שייך להקדש, חידשה תורה שיכול האדם
להחיל על חפץ חולין דין שינהגו בו
כהקדש, וימעלו בו, למרות שאינו הקדש!

נמצאנו למדים לפי חידוש זה, שלא רק
שאיפשרה התורה לאדם לאסור את עצמו
בדבר המותר, אלא איפשרה לו התורה
לדמות את איסור החפץ לאיסור תורה,
ולחיל עליו דיני הקדש למרות שאינו
הקדש.

ד. התפשה בדבר הנדור, ולא בדבר האסור.

כאשר רוצה האדם "להתפיש" את נדרו
בדבר האסור מן התורה, חייב הוא
להתפישו בדבר הנדור, כמו קרבן או הקדש,
ואינו יכול להתפישו בדבר האסור, שאינו
יכול לומר "דבר זה אסור עלי כחזיר".

אך יש נידון בגמרא ובדברי רבותינו במי
שמתפיס את נדרו ומדמהו לקדושת בכור,
האם מועילה התפשה שכזו, שהרי בכור
הוא קדוש מחמת לידתו ולא מחמת הקדש
בעליו, אך יחד עם זאת, יש מצוה על בעליו
להקדישו.

המשנה למלך דן בשאלה האם רק אם
מתפיס את הנדר בקרבן יש דין מעילה, או
גם בלא התפשה יש דין מעילה [פרק ד
מהלכות מעילה].